

ingediend op **2105** (2023-2024) – Nr. 1
21 maart 2024 (2023-2024)

Voorstel van decreet

van Katrien Schryvers, Katja Verheyen, Freya Saeys,
Koen Daniëls, Maaïke De Rudder en Elke Sleurs

tot wijziging van het decreet van 12 juli 2013
betreffende de integrale jeugdhulp,
wat het casusoverleg
binnen de integrale jeugdhulp betreft

TOELICHTING

1. Algemene toelichting**A. Situering en probleemstelling**

Zowel vanuit de parketten als vanuit de sociale diensten van de jeugdrechtbank, de jeugdhulpaanbieders en ook bijvoorbeeld de CLB's wordt aangegeven dat er vandaag onvoldoende mogelijkheden zijn opgenomen in het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, hierna het decreet Integrale Jeugdhulp te noemen, om in preciaire dossiers voldoende en vlot informatie uit te wisselen met het oog op een adequate besluitvorming en om de meest adequate hulp en ondersteuning te bieden.

B. Inhoud

De decreetgever wil met dit voorstel van decreet aan alle actoren die zich engageren voor gezinnen, kinderen en jongeren in een verontrustende opvoedingssituatie de facilititeit bieden om, als er interdisciplinaire afstemming nodig is, een casusoverleg te organiseren.

De betrokkenheid van het parket geeft ook aan familierechters de mogelijkheid om toegang te krijgen tot informatie die voor hen cruciaal is.

C. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Dit voorstel van decreet betreft een gemeenschapsbevoegdheid.

2. Toelichting bij de artikelen**Artikel 1**

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Naast de handelingsmogelijkheden voor jeugdhulpaanbieders om in het kader van verontrustende situaties zich te richten tot de gemandateerde voorzieningen of overeenkomstig artikel 458bis van het Strafwetboek die situaties rechtstreeks te melden bij het parket, wordt ook de mogelijkheid om een verontrustende situatie aan te melden voor casusoverleg opgenomen.

Artikel 3

Dit artikel bevat de invoeging van een nieuw hoofdstuk 13/1 over een casusoverleg bij verontrustende situaties.

Artikel 4

Dit artikel bevat de invoeging van een nieuwe afdeling.

Artikel 5

Dit artikel voegt in het decreet Integrale Jeugdhulp een artikel 77/1 in, dat de mogelijkheid biedt om bij een verontrustende situatie een casusoverleg te organiseren conform artikel 458ter van het Strafwetboek, altijd met het oog op de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van een minderjarige of van

een of meer leden van zijn gezin. Dat casusoverleg kan plaatsvinden in de volgende situaties:

- 1° complexe scheidingen;
- 2° multidisciplinaire risico-inschatting;
- 3° multidisciplinaire trajecten.

Artikel 458ter van het Strafwetboek luidt als volgt:

“Art. 458ter. § 1. Er is geen misdrijf wanneer iemand die uit hoofde van zijn staat of beroep houder is van geheimen, deze meedeelt in het kader van een overleg dat wordt georganiseerd, hetzij bij of krachtens een wet, decreet of ordonnantie, hetzij bij een met redenen omklede toestemming van de procureur des Konings.

Dit overleg kan uitsluitend worden georganiseerd, hetzij met het oog op de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van de persoon of van derden, hetzij ter voorkoming van de misdrijven bedoeld in Titel I ter van Boek II of van de misdrijven gepleegd in het raam van een criminele organisatie, zoals bepaald in artikel 324bis.

De in het eerste lid bedoelde wet, decreet of ordonnantie, of de met redenen omklede toestemming van de procureur des Konings bepalen ten minste wie aan het overleg kan deelnemen, met welke finaliteit en volgens welke modaliteiten het overleg zal plaatsvinden.

§2. De deelnemers zijn tot geheimhouding verplicht wat betreft de tijdens het overleg meegedeelde geheimen. Eenieder die dit geheim schendt, wordt gestraft met de straffen bepaald in artikel 458.

De geheimen die tijdens dit overleg worden meegedeeld, kunnen slechts aanleiding geven tot de strafrechtelijke vervolging van de misdrijven waarvoor het overleg werd georganiseerd.”

Artikel 458ter, §1, van het Strafwetboek geeft een mogelijkheid waarbinnen het beroepsgeheim kan worden doorbroken, zonder dat er sprake is van een schending van het beroepsgeheim.

Artikel 458ter, §2, van het Strafwetboek stelt een bijzondere geheimhoudingsplicht in voor de tijdens het overleg vernomen geheimen. Dat biedt aan houders van het beroepsgeheim de garantie dat de geheimen die ze delen in het kader van een casusoverleg, niet door niet-geheimhoudingsplichtigen bekendgemaakt worden aan derden.

Artikel 6

Dit artikel voegt in het decreet Integrale Jeugdhulp een artikel 77/2 in, dat bepaalt dat, als informatiedeling tussen hulpverlenende, politionele of gerechtelijke actoren noodzakelijk is om de fysieke en psychische integriteit van een minderjarige of van een of meer leden van zijn gezin te beschermen, jeugdhulpaanbieders, gemandateerde voorzieningen, de sociale dienst en het openbaar ministerie bij een verontrustende situatie een minderjarige of zijn gezin kunnen aanmelden bij de coördinator van het casusoverleg.

De coördinatie van het casusoverleg wordt waargenomen door de gemandateerde voorzieningen en de sociale dienst, afhankelijk van de vaststelling dat een verontrustende situatie nog binnen de vrijwillige jeugdhulp wordt opgevolgd, dan wel binnen de gerechtelijke jeugdhulpverlening.

Het zijn ook de jeugdhulpaanbieders, de gemandateerde voorzieningen, de sociale dienst en het openbaar ministerie die op uitnodiging van de coördinator de mogelijkheid krijgen om de aanmelding aan te vullen met objectieve informatie over een eventueel al lopend traject in de eigen organisatie en de manier waarop dat verloopt. Ze kunnen ook een inschatting maken van de andere partners die noodzakelijk zijn en het aangewezen vervolgtraject, en van de haalbaarheid en de meerwaarde van een vervolgtraject.

Informatie die in het kader van de aanmelding en de voorbereiding wordt uitgewisseld, valt onder de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 458ter, §2, van het Strafwetboek. Op die manier wordt de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 458ter, §2, van het Strafwetboek uitgebreid, omdat er op het ogenblik van een aanmelding en de voorbereiding nog geen effectief casusoverleg heeft plaatsgevonden. Daarvoor wordt een beroep gedaan op de impliciete bevoegdheden (artikel 10 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen (BWHI)), wat alleen mogelijk is als voldaan is aan de voorwaarden daarvoor, namelijk:

- het is noodzakelijk om het casusoverleg praktisch mogelijk te maken. De geheimhoudingsplicht wordt in die zin als een accessorium van de geheimhoudingsplicht als vermeld in artikel 458ter, §2, van het Strafwetboek beschouwd. Zonder die geheimhoudingsplicht kunnen de aanmeldingen en de voorbereiding niet op een vertrouwelijke wijze gebeuren, waardoor organisaties niet tot aanmelding zouden kunnen overgaan;
- het moet zich lenen tot een gedifferentieerde regeling. Die regeling geldt uitsluitend voor het casusoverleg in de integrale jeugdhulp. Voor andere vormen van casusoverleg kan een andere regeling uitgewerkt worden;
- het heeft een marginale weerslag. Doordat de geheimhoudingsplicht kan worden beschouwd als een accessorium van de geheimhoudingsplicht als vermeld in artikel 458ter, §2, van het Strafwetboek, en dus als een noodzaak om het eigenlijke casusoverleg praktisch mogelijk te maken, kan de weerslag als marginaal worden beschouwd. De bepaling heeft geen gevolgen voor andere vormen van casusoverleg.

Artikel 7

Dit artikel voegt in het decreet Integrale Jeugdhulp een artikel 77/3 in, dat de mogelijke samenstelling van een casusoverleg regelt.

Artikel 458ter, §1, van het Strafwetboek geeft een mogelijkheid waarbinnen het beroepsgeheim kan worden doorbroken, zonder dat er sprake is van een schending van het beroepsgeheim. Artikel 458ter, §2, stelt een bijzondere geheimhoudingsplicht in voor de tijdens het overleg vernomen geheimen. Dat biedt aan houders van het beroepsgeheim de garantie dat de geheimen die ze in het kader van een casusoverleg delen, niet door niet-geheimhoudingsplichtigen bekendgemaakt worden aan derden.

Artikel 77/3 geeft aan welke mogelijke organisaties aan het casusoverleg kunnen deelnemen. Naast jeugdhulpaanbieders, gemandateerde voorzieningen en de sociale dienst worden een aantal specifieke organisaties bij naam genoemd, maar daarnaast worden ook een aantal algemene omschrijvingen van organisaties vermeld, meer bepaald de diensten en voorzieningen uit de geestelijke gezondheidszorg en de medische sector. Onder diensten uit de geestelijke gezondheidszorg vallen bijvoorbeeld de centra voor geestelijke gezondheidszorg, psychiatrische ziekenhuizen en verzorgingstehuizen, netwerken geestelijke gezondheidszorg enzovoort. Met diensten uit de medische sectoren worden onder meer huisartsen en ziekenhuizen bedoeld. Die organisaties kunnen niet concreet worden aangeduid omdat ze kunnen verschillen per regio.

Er worden ook een aantal federale actoren genoemd. Omdat het om federale actoren gaat, kunnen de politie, het openbaar ministerie, de jeugdrechtbank, de jeugdadvocatuur en de kinder- en jeugdpsychiatrie niet als verplichte partner worden opgenomen in een Vlaams decreet. De indieners van dit voorstel van decreet voegen die actoren wel toe aan de lijst van mogelijke deelnemers omdat ze bij voorkeur ook bij het casusoverleg worden betrokken.

Ten slotte kunnen andere organisaties van het casusoverleg deelnemen op basis van hun specifieke expertise. Een dergelijke open bepaling is noodzakelijk omdat niet alle mogelijk relevante diensten op exhaustieve wijze kunnen worden opgesomd. Het is mogelijk dat bepaalde diensten op het eerste gezicht niet voor de hand liggen, maar dat het toch noodzakelijk kan zijn om ze bij concrete casussen te betrekken.

Artikel 8

Dit artikel voegt in het decreet Integrale Jeugdhulp een artikel 77/4 in, dat bepaalt dat de personen en organisaties die uitgenodigd zijn voor een casusoverleg bij een verontrustende situatie, zich op het casusoverleg kunnen laten vertegenwoordigen door een vaste afgevaardigde. Die vaste afgevaardigde kan bijvoorbeeld de leidinggevende van het betrokken lid van de organisatie zijn, een directielid, een collega van het betrokken lid enzovoort.

Dit artikel wil enerzijds een rechtsgrond creëren voor de gegevensoverdracht tussen de persoon die betrokken is bij het cliëntsysteem en dus de effectieve geheimhoudingsplichtige is, en de vaste vertegenwoordiger die aan het casusoverleg deelneemt. Iedereen die buiten de relatie tussen geheimhoudingsplichtige en de cliënt staat (bijvoorbeeld een leidinggevende, directielid, collega), moet worden beschouwd als een derde aan wie – behoudens een aantal uitzonderingen – geen geheimen mogen worden bekendgemaakt. Door de invoeging van dit artikel wordt toegestaan dat men de geheimhoudingsplichtige gegevens die door het beroepsgeheim gedekt zijn, toch kan delen met de vaste vertegenwoordiger van de organisatie die deelneemt aan het casusoverleg. Op die manier kan bijvoorbeeld een hulpverlener van een centrum algemeen welzijn geheimen delen met zijn teamverantwoordelijke, als die aan het casusoverleg zou deelnemen.

Verder wordt bepaald dat die vaste afgevaardigde onderworpen zal zijn aan dezelfde reglementering en contractuele voorwaarden als de verstrekker van de informatie, namelijk de toepasselijke bepalingen over de gegevensbescherming, het ambtsgeheim, de discretieplicht en het beroepsgeheim.

De rechtsgrond om terugkoppeling mogelijk te maken is onder meer noodzakelijk als een persoon die rechtstreeks bij de minderjarige betrokken is, niet onderworpen is aan het beroepsgeheim. De deelnemers aan het casusoverleg zijn immers tot geheimhouding verplicht voor de geheimen die tijdens het overleg worden meegedeeld. Door deze rechtsgrond heeft de vaste vertegenwoordiger toch de mogelijkheid om terug te koppelen. Zo zal bijvoorbeeld een leerkracht in een school doorgaans geen beroepsgeheim hebben, en kan die dus informatie doorgeven aan zijn leidinggevende of directie, als die aan het casusoverleg deelneemt.

De leidinggevende is echter wel onderworpen aan een geheimhoudingsplicht voor de geheimen die op het casusoverleg zijn gedeeld. Op basis van dit artikel heeft de leidinggevende toch de mogelijkheid om terug te koppelen naar de leerkracht.

Als gevolg van die mogelijkheid tot terugkoppeling naar een persoon die mogelijk niet onderworpen is aan een beroepsgeheim, is het noodzakelijk om de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 458ter, §2, van het Strafwetboek, uit te breiden naar de persoon met wie de geheimen van het casusoverleg gedeeld worden. Dat leidt ertoe dat bijvoorbeeld de leerkracht in kwestie toch gehouden is tot een

geheimhoudingsplicht voor de geheimen die zijn leidinggevende hem na het casusoverleg meedeelt. Op die manier wordt de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 458ter, §2, van het Strafwetboek, uitgebreid tot andere personen dan de effectieve deelnemers aan het casusoverleg. Daarvoor wordt een beroep gedaan op de impliciete bevoegdheden (artikel 10, BWHI), wat alleen mogelijk is als voldaan is aan de voorwaarden daarvoor, namelijk:

- het is noodzakelijk. Het opleggen van de geheimhoudingsplicht is noodzakelijk om het geheim van het casusoverleg te waarborgen. Als de geheimhoudingsplicht niet wordt opgelegd, zou het betrokken lid de geheimen van het casusoverleg verder kunnen verspreiden;
- het moet zich lenen tot een gedifferentieerde regeling. De federale overheid zou voor haar federale actoren een andere regeling kunnen treffen. De indieners van dit voorstel van decreet oordelen evenwel dat de mogelijkheid tot vertegenwoordiging ook voor de federale actoren een meerwaarde biedt;
- het heeft een marginale weerslag. Dat het betreffende lid ook gehouden is tot geheimhouding, heeft een marginale weerslag op de bevoegdheid van de federale overheid. Deze bepaling geldt bovendien alleen voor het casusoverleg binnen integrale jeugdhulp.

Artikel 9

Dit artikel voegt in het decreet Integrale Jeugdhulp een artikel 77/5 in, dat de rol en het spreekrecht van de deelnemers afbakt. Het is immers niet de bedoeling dat zomaar om het even welke informatie gedeeld wordt. Het beroepsgeheim kan maar doorbroken worden als dat het doel van het casusoverleg dient, namelijk het beschermen van de fysieke en psychische integriteit van de minderjarige en zijn gezin. Er kunnen bijgevolg geen geheimen worden gedeeld voor andere doeleinden. Bovendien moet de gedeelde informatie relevant en proportioneel zijn op grond van dat doel.

Deelnemers aan het overleg bepalen zelf of en welke informatie ze, binnen de grenzen van het ontwerp van het decreet, delen. Er bestaat dus geen spreekplicht. Deelnemers maken zelf de afweging of en welke informatie ze inbrengen.

Van het overleg kan een verslag worden opgemaakt dat door de coördinator wordt bijgehouden in een gezamenlijke dossieromgeving conform de bepalingen van de algemene verordening gegevensbescherming.

Artikel 10

Dit artikel voegt in het decreet Integrale Jeugdhulp een artikel 77/6 in, dat de toepasselijkheid van de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 458ter, §2, van het Strafwetboek bevestigt. Paragraaf 2 bevat een uitzondering zodat informatie kan worden gedeeld met de minderjarige en zijn ouders of opvoedingsverantwoordelijken op voorwaarde dat er een consensus is onder alle deelnemers en de voorwaarden daarvoor zijn vervuld. Daarvoor wordt een beroep gedaan op de impliciete bevoegdheden (artikel 10, BWHI), wat alleen mogelijk is als voldaan is aan de voorwaarden daarvoor, namelijk:

- het is noodzakelijk. De informatiedeling is in elk geval alleen mogelijk als het delen van informatie noodzakelijk is in het kader van de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van een minderjarige of van een of meer leden van zijn gezin en voor het installeren van veiligheid. In die zin is automatisch voldaan aan de voorwaarde van noodzakelijkheid. Zonder die informatiedeling kan het traject vastlopen of zouden de minderjarige of een of meer leden van zijn gezin in gevaar kunnen worden gebracht;
- het moet zich lenen tot een gedifferentieerde regeling. Een gedifferentieerde regeling is zeker mogelijk. Deze regeling geldt voor dit type van casusoverleg, maar heeft geen impact op andere types van casusoverleg;

- het heeft een marginale weerslag. Dat er onder strikte voorwaarden informatie kan worden gedeeld met bepaalde leden van het cliëntsysteem, heeft een marginale weerslag op de bevoegdheid van de federale overheid. Deze bepaling heeft immers geen weerslag op andere vormen van casusoverleg.

Het tweede lid bepaalt dat een rapportageplicht van een deelnemer geen reden is om de geheimhoudingsplicht te doorbreken, tenzij daarover onder alle deelnemers een consensus bestaat. Zo kan dus bijvoorbeeld een consulent van de sociale dienst informatie die hij ontvangt op het casusoverleg niet opnemen in zijn verslaggeving naar de jeugdrechter als daarover geen consensus bestaat. Deze bepaling biedt deelnemers de garantie dat ze vrijuit kunnen spreken, zonder de vrees dat de gedeelde informatie elders terechtkomt. Die garantie zorgt ervoor dat het casusoverleg binnen de integrale jeugdhulp een platform is waar deelnemers zich veilig kunnen voelen om informatie te delen. Dat kan tot een constructieve samenwerking leiden, wat dan weer een positieve impact heeft op het traject van de minderjarige en zijn gezin.

Aangezien de mogelijkheid tot informatiedeling in het kader van de rapportageplicht een uitzondering vormt op de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 458ter, §2, van het Strafwetboek, wordt ook hier een beroep gedaan op de impliciete bevoegdheden (artikel 10, BWHI), wat alleen mogelijk is als voldaan is aan de voorwaarden daarvoor. Voor de voorwaarden met betrekking tot noodzakelijkheid, gedifferentieerde regeling en marginale weerslag kan worden verwezen naar de bovenstaande argumentatie.

Artikel 11

Met dit artikel wordt een nieuwe afdeling ingevoegd in het decreet Integrale Jeugdhulp.

Artikel 12

Dit artikel voegt in het decreet Integrale Jeugdhulp een artikel 77/7 in. In het kader van een casusoverleg bij verontrustende situaties zullen er persoonsgegevens worden verwerkt. Artikel 77/7 biedt onder meer een rechtsgrond voor de deelnemers aan het casusoverleg om persoonsgegevens te mogen verwerken.

Het eerste lid van paragraaf 1 bepaalt het doel van de verwerking van de persoonsgegevens: de realisatie van de doelstelling van een casusoverleg, namelijk de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van een minderjarige of van een of meer leden van zijn gezin. Alleen voor zover het noodzakelijk is om die doelstelling van het casusoverleg te realiseren, kunnen persoonsgegevens worden verwerkt. Daarnaast bevat het eerste lid ook de categorieën van persoonsgegevens die in een casusoverleg kunnen worden verwerkt.

Het tweede lid van paragraaf 1 bepaalt de personen van wie die gegevens kunnen worden verwerkt. Die personen kunnen in twee categorieën worden onderverdeeld:

- de minderjarige en zijn gezin die aangemeld worden;
- de relaties en contacten van de minderjarige. De sociale context en het netwerk van de minderjarige kunnen een belangrijk onderdeel uitmaken van de bespreking en opvolging, voor zover dat noodzakelijk is om de doelstellingen te bereiken.

Het derde lid van paragraaf 1 bepaalt de manieren waarop de persoonsgegevens kunnen worden verwerkt. Het gaat om de handelingen met betrekking tot de aanmelding, het voeren van een casusoverleg, de coördinatie van het casusoverleg en het werken met een gezamenlijke dossieromgeving.

In het vierde lid van paragraaf 1 worden extra voorwaarden gesteld aan het werken met de gezamenlijke dossieromgeving. Zo zal onder meer rekening moeten worden gehouden met de geheimhoudingsplicht die voortvloeit uit artikel 458ter van het Strafwetboek. Het opzetten van een dossieromgeving zal alleen mogelijk zijn als die geheimhoudingsplicht kan worden nageleefd.

Ten slotte kan verwezen worden naar een aantal voorbeeldmaatregelen uit artikel 32 van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG), zoals de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens, het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid en integriteit van de verwerkingssystemen te garanderen, en het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen. Concreet is het de bedoeling dat het agentschap Opgroeien regie een gezamenlijke dossieromgeving zal ontwikkelen en daarvoor als verwerkingsverantwoordelijke zal optreden.

Paragraaf 2 bevat de rechtmatigheidsgronden van de verwerking van persoonsgegevens, namelijk:

- artikel 6, eerste lid, e), van de AVG: "de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang";
- artikel 9, eerste lid, g), van de AVG: "de verwerking is noodzakelijk om redenen van zwaarwegend algemeen belang";
- Artikel 10 van de AVG: "Persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten of daarmee verband houdende veiligheidsmaatregelen mogen op grond van artikel 6, eerste lid, alleen worden verwerkt onder toezicht van de overheid of indien de verwerking is toegestaan bij Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepalingen die passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen bieden."

De doelstellingen van een casusoverleg binnen de integrale jeugdhulp, en in het bijzonder de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van de minderjarige en zijn gezin, geven duidelijk aan dat het hier gaat om een taak van algemeen belang, en zelfs van zwaarwegend algemeen belang.

Paragraaf 3 bepaalt dat het agentschap Opgroeien regie een gezamenlijke dossieromgeving zal ontwikkelen en daarvoor als verwerkingsverantwoordelijke zal optreden. Wel is elke deelnemende organisatie verantwoordelijk voor de inhoud die ze zelf ter beschikking stelt. Dat is te verantwoorden vanuit het feit dat elke organisatie vanuit haar eigen doelstellingen en werking handelt.

Paragraaf 4 bepaalt de bewaartermijn van de persoonsgegevens tot de leeftijd van 35 jaar. Die termijn stemt overeen met de bestaande bewaartermijn voor dossiers van gemandateerde voorzieningen, de toegangspoort, de sociale dienst jeugdrechtsbank en private voorzieningen jeugdhulp die al in diverse uitvoeringsbesluiten is vastgelegd. De indieners van dit voorstel van decreet hanteren vanuit die logica dezelfde bewaartermijn voor dossiers binnen een ketenaanpak. De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer oordeelde in haar advies nr. 07/2014 (zie nummer 11 en volgende) dat een lange bewaartermijn voor dossiers jeugdhulp aanvaardbaar is, omdat afgesloten dossiers informatie kunnen bevatten die relevant kan zijn met het oog op voortgezette hulpverlening of jeugdhulp die eventueel later nodig is voor een jongere broer of zus.

Paragraaf 5 voorziet in de mogelijkheid om de dossiers te anonimiseren. In het kader van beleidsondersteuning of onderzoek is het interessant om te kunnen beschikken over bijvoorbeeld geaggregeerde en anonieme gegevens. Op die manier kunnen er bepaalde trends worden vastgesteld en opgevolgd, zonder dat daarbij kan worden achterhaald om welke individuele personen het gaat.

Aangezien de identiteit van de betrokkenen niet kan worden afgeleid, gaat het niet langer om persoonsgegevens, en zijn de bepalingen daarover, zoals bijvoorbeeld de bewaartermijn van de gegevens, niet van toepassing.

Paragraaf 6 verplicht de organisaties die aan een casusoverleg deelnemen, om passende maatregelen te nemen met het oog op transparantie ten aanzien van de minderjarige en zijn gezin, zoals ook artikel 12 van de AVG vermeldt. Concreet zou dat erin kunnen bestaan dat de organisaties in hun privacyverklaring opnemen dat ze kunnen deelnemen aan een casusoverleg binnen de integrale jeugdhulp en dat ze bijgevolg gehouden zijn tot een geheimhoudingsplicht voor de informatie die uitgewisseld wordt. De minderjarige en zijn gezin worden daarvan op de hoogte gebracht op een gepaste, op het casusoverleg afgesproken manier.

Artikel 13

De Vlaamse Regering gaat met het oog op het bepalen van de inwerkingtreding na of de betrokken organisaties het casusoverleg geïntegreerd hebben in hun werking. Het kan gaan om de werking van actoren, afspraken op basis van aanmelding tot het casusoverleg of de manier waarop informatie op een veilige en geïnformateerde manier verwerkt wordt.

Katrien SCHRYVERS
Katja VERHEYEN
Freya SAEYS
Koen DANIËLS
Maaïke DE RUDDER
Elke SLEURS

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. Aan artikel 32, tweede lid, van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp wordt de zinsnede “en met behoud van de toepassing van het casusoverleg, vermeld in artikel 77/1 tot en met 77/7” toegevoegd.

Art. 3. In het hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 april 2023, wordt een hoofdstuk 13/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Hoofdstuk 13/1. Casusoverleg bij een verontrustende situatie”.

Art. 4. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 april 2023, wordt in hoofdstuk 13/1, ingevoegd bij artikel 3, een afdeling 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling 1. Casusoverleg”.

Art. 5. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 april 2023, wordt in afdeling 1, ingevoegd bij artikel 4, een artikel 77/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 77/1. Bij een verontrustende situatie kan, met het oog op de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van een minderjarige of van een of meer leden van zijn gezin, een casusoverleg binnen de integrale jeugdhulp conform artikel 458ter van het Strafwetboek worden georganiseerd, als informatiedeling tussen hulpverlenende, politionele of gerechtelijke actoren noodzakelijk is en dit in het kader van:

- 1° burgerrechtelijke zaken met betrekking tot het ouderlijk gezag, de verblijfsregeling en het recht op persoonlijk contact met een minderjarig kind;
- 2° multidisciplinaire risico-inschatting tussen hulpverlenende, politionele of gerechtelijke actoren met betrekking tot de veiligheid van een minderjarige of van een of meer leden van zijn gezin;
- 3° multidisciplinaire trajecten tussen hulpverlenende, politionele of gerechtelijke actoren met betrekking tot de veiligheid van een minderjarige of van een of meer leden van zijn gezin.”.

Art. 6. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 april 2023, wordt in afdeling 1, ingevoegd bij artikel 4, een artikel 77/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 77/2. Met het oog op de bespreking op een casusoverleg binnen de integrale jeugdhulp kan een minderjarige of zijn gezin aangemeld worden bij de coördinator van het casusoverleg binnen de integrale jeugdhulp door:

- 1° jeugdhulpaanbieders en de andere personen en voorzieningen die jeugdhulpverlening aanbieden;
- 2° de gemandateerde voorzieningen;
- 3° de sociale dienst;
- 4° het openbaar ministerie.

De functie van coördinator, vermeld in het eerste lid, wordt opgenomen door de gemandateerde voorzieningen en de sociale dienst.

Op basis van de aanmelding gaat de coördinator na of er aan de verontrustende situatie een vervolg als vermeld in artikel 77/1 wordt gegeven en in voorkomend geval welk vervolg eraan gegeven wordt, en of informatiedeling tussen hulpverlenende, politionele of gerechtelijke actoren dus noodzakelijk is om de fysieke en

psychische integriteit van een minderjarige of van een of meer leden van zijn gezin te beschermen. Als de aanmelding voldoet aan die voorwaarde, krijgen de organisaties, vermeld in het eerste lid, de mogelijkheid om op schriftelijke wijze de aanmelding aan te vullen met objectieve informatie over een eventueel al lopend traject binnen de eigen organisatie en een inschatting van het vervolgtraject.

De informatie die wordt uitgewisseld in het kader van een aanmelding als vermeld in het eerste lid en de aanvulling van een aanmelding, vermeld in het derde lid, betreft een voorbereiding op het casusoverleg en valt in die zin onder de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 458ter, §2, van het Strafwetboek. De organisaties, vermeld in het eerste lid, kunnen die informatie in het kader van een aanmelding als vermeld in het eerste lid en de aanvulling van een aanmelding, vermeld in het derde lid, uitwisselen met elkaar zonder dat die mededeling strafbaar wordt gesteld conform artikel 458 van het Strafwetboek.”.

Art. 7. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 april 2023, wordt in afdeling 1, ingevoegd bij artikel 4, een artikel 77/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 77/3. Aan een casusoverleg binnen de integrale jeugdhulp kunnen, op uitnodiging van de coördinator, de volgende organisaties deelnemen op basis van hun betrokkenheid bij en kennis van de minderjarige of zijn gezin of omdat ze over een noodzakelijke specifieke inhoudelijke expertise beschikken:

- 1° jeugdhulpaanbieders en de andere personen en voorzieningen die jeugdhulpverlening aanbieden;
- 2° de gemandateerde voorzieningen;
- 3° de sociale dienst;
- 4° het openbaar ministerie;
- 5° de lokale besturen;
- 6° de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, vermeld in artikel 2, §1, eerste lid, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur;
- 7° de centra voor algemeen welzijnswerk, vermeld in artikel 6 van het decreet van 4 mei 2009 betreffende het algemeen welzijnswerk;
- 8° de politiediensten, vermeld in artikel 1 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt;
- 9° de justitiehuisen, vermeld in artikel 2, 10°, van het decreet van 26 april 2019 houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand;
- 10° een vertegenwoordiging van de rechtbank van eerste aanleg, sectie jeugd;
- 11° de jeugdadvoocaat van de minderjarige;
- 12° de kinder- of jeugdpsychiatrie;
- 13° andere organisaties die wegens een bepaalde expertise of op basis van hun kennis van de minderjarige of zijn gezin geacht worden een noodzakelijke bijdrage te kunnen leveren aan een geïndividualiseerde casusgerichte opvolging.”.

Art. 8. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 april 2023, wordt in afdeling 1, ingevoegd bij artikel 4, een artikel 77/4 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 77/4. De actoren en organisaties die uitgenodigd zijn voor een casusoverleg, kunnen zich op het casusoverleg laten vertegenwoordigen door een vaste afgevaardigde.

De uitgenodigde persoon of de persoon van de uitgenodigde organisatie die rechtstreeks betrokken is bij het cliëntsysteem waarover een casusoverleg wordt georganiseerd, kan aan de vaste afgevaardigde, voorafgaand aan en met het oog op deelname aan het casusoverleg, de daartoe noodzakelijke informatie meedelen, zonder dat die mededeling strafbaar wordt gesteld conform artikel 458 van het Strafwetboek. Door die informatie-uitwisseling wordt de vaste afgevaardigde

onderworpen aan dezelfde reglementering en contractuele voorwaarden als de persoon die de informatie verstrekt, meer bepaald de toepasselijke bepalingen over de gegevensbescherming, het ambtsgeheim, de discretieplicht en het beroepsgeheim.

De vaste afgevaardigde kan aan de persoon die rechtstreeks betrokken is bij de minderjarige of zijn gezin over wie een casusoverleg wordt georganiseerd, na het casusoverleg, informatie uit het casusoverleg meedelen. Door die informatie-uitwisseling wordt de persoon die rechtstreeks betrokken is bij de minderjarige of zijn gezin over wie een casusoverleg wordt georganiseerd, onderworpen aan de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 458ter, §2, van het Strafwetboek.”

Art. 9. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 april 2023, wordt in afdeling 1, ingevoegd bij artikel 4, een artikel 77/5 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 77/5. Deelnemers aan een casusoverleg binnen de integrale jeugdhulp kunnen conform artikel 458ter van het Strafwetboek tijdens een casusoverleg alleen informatie delen voor zover die informatie relevant en proportioneel is voor het doel van het casusoverleg, namelijk de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van een minderjarige of van een of meer leden van zijn gezin.

Deelnemers zijn vrij om te bepalen welke informatie ze delen tijdens het casusoverleg voor de verwezenlijking van het doel van het casusoverleg, vermeld in het eerste lid.

Van het casusoverleg kan een verslag worden opgemaakt dat wordt bijgehouden in de gezamenlijke dossieromgeving, vermeld in artikel 77/7, §1, derde lid, 4°.”

Art. 10. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 april 2023, wordt in afdeling 1, ingevoegd bij artikel 4, een artikel 77/6 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 77/6. §1. Conform artikel 458ter, §2, van het Strafwetboek zijn de deelnemers tot geheimhouding verplicht voor de geheimen die tijdens het casusoverleg worden meegedeeld.

§2. Een deelnemer aan het casusoverleg kan informatie die meegedeeld is op het casusoverleg, delen met de minderjarige of met een of meer leden van zijn gezin als aan de volgende voorwaarden voldaan is:

- 1° er is onder alle deelnemers aan het casusoverleg een consensus over welke informatie precies gedeeld kan worden met welke leden van het betrokken gezin en welke deelnemer aan het casusoverleg die informatie zal delen;
- 2° de informatie die wordt meegedeeld aan een bepaald lid van het gezin, heeft alleen op dat specifieke lid zelf betrekking;
- 3° de informatiedeling is noodzakelijk voor de veiligheid van de minderjarige of van een of meer leden van zijn gezin, of voor het realiseren van een doelstelling van het plan van aanpak in dat specifieke traject.

Een deelnemer aan het casusoverleg kan de geheimhoudingsplicht, vermeld in paragraaf 1, niet verbreken om redenen van een rapportageplicht, tenzij aan de volgende voorwaarden voldaan is:

- 1° er is onder alle deelnemers aan het casusoverleg consensus over welke informatie precies gedeeld zal worden in het kader van de rapportageplicht;
- 2° de informatiedeling is noodzakelijk voor de veiligheid van de minderjarige of van een of meer leden van zijn gezin, of voor het realiseren van een doelstelling van het plan van aanpak in dat specifieke traject.”

Art. 11. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 april 2023, wordt in hoofdstuk 13/1, ingevoegd bij artikel 3, een afdeling 2 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling 2. Verwerking van persoonsgegevens bij een casusoverleg”.

Art. 12. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 april 2023, wordt in afdeling 2, ingevoegd bij artikel 11, een artikel 77/7 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 77/7. §1. Voor zover dat noodzakelijk is om de doelstelling van het casusoverleg, namelijk de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van een minderjarige of van een of meer leden van zijn gezin, te realiseren, kunnen de organisaties, vermeld in artikel 77/3, de volgende persoonsgegevens verwerken:

- 1° identificatiegegevens, waaronder het rijksregisternummer of het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid;
- 2° contactgegevens;
- 3° gegevens over het beroep, de beroepsbekwaamheid, opleidingen en vorming;
- 4° leeftijd, geslacht, nationaliteit, burgerlijke staat en verblijfsstatuut;
- 5° gegevens over schulden en solvabiliteit;
- 6° gegevens over de levensstijl, vrijetijdsbesteding en sociale context;
- 7° gegevens over de gezinssamenstelling;
- 8° gegevens over de woonomstandigheden;
- 9° politionele en gerechtelijke gegevens;
- 10° gegevens over de gezondheid;
- 11° gegevens over risicosituaties en -gedragingen;
- 12° gegevens waaruit de herkomst of afkomst blijkt;
- 13° gegevens over seksueel gedrag of seksuele gerichtheid;
- 14° gegevens waaruit politieke, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen blijken.

De minderjarige, het gezin van de minderjarige en de betrokken personen uit de leefomgeving van de minderjarige zijn de personen van wie de persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, kunnen worden verwerkt.

De persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, kunnen op de volgende manieren worden verwerkt:

- 1° de deelnemers aan een casusoverleg kunnen persoonsgegevens met elkaar uitwisselen;
- 2° de organisaties, vermeld in artikel 77/2, kunnen persoonsgegevens delen met de coördinator, voor zover dat noodzakelijk is om de aanmelding van een minderjarige of zijn gezin te realiseren;
- 3° de coördinator van het casusoverleg kan de persoonsgegevens verwerken in de mate dat dit noodzakelijk is voor de operationele coördinatie van het casusoverleg;
- 4° de persoonsgegevens kunnen worden opgenomen in een gezamenlijke dossieromgeving als voldaan is aan de voorwaarden, vermeld in het vierde lid.

Voor de beveiliging van de dossieromgeving, vermeld in het derde lid, 4°, worden passende beveiligingsmaatregelen genomen, waaronder het voorzien in een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer, conform de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 458ter, §2, van het Strafwetboek, en conform de beveiliging van de verwerking, vermeld in artikel 32 van de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming).

De Vlaamse Regering kan de basisvereisten voor de dossieromgeving, vermeld in het derde lid, 4°, bepalen.

§2. De persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 1, worden verwerkt conform artikel 6, lid 1, e), van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming). De verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 1, kan ook de verwerking omvatten van de bijzondere categorieën van persoonsgegevens, vermeld in artikel 9, lid 1, van de voormelde verordening. De voormelde verwerkingen worden beschouwd als noodzakelijke verwerkingen om redenen van zwaarwegend algemeen belang als vermeld in artikel 9, lid 2, g), van de voormelde verordening. De verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 1, kan ook de verwerking omvatten van persoonsgegevens als vermeld in artikel 10 van de voormelde verordening.

§3. Het agentschap Opgroeien regie is de verwerkingsverantwoordelijke voor de dossieromgeving, vermeld in paragraaf 1, derde lid, 4°.

De organisaties die aan het casusoverleg deelnemen, zijn verantwoordelijk voor de inhoud die ze ter beschikking stellen via de dossieromgeving en voor het zorgvuldige gebruik van de gegevens, zowel de persoonsgegevens als de andere gegevens, die ze via de dossieromgeving verkregen hebben.

§4. De persoonsgegevens worden bewaard tot de betrokken minderjarige de leeftijd van 35 jaar heeft bereikt.

§5. Met het oog op beleidsondersteuning en rapportering aan het agentschap Opgroeien regie kunnen de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 1, worden verwerkt op voorwaarde dat daaruit geen informatie kan worden afgeleid waaruit de identiteit van een betrokkene rechtstreeks of onrechtstreeks blijkt.

§6. Organisaties die deelnemen aan een casusoverleg, nemen de passende maatregelen met het oog op transparantie ten aanzien van de betrokkenen. Die maatregelen hebben onder meer tot doel om ervoor te zorgen dat de globale regeling van de gegevensverwerking in het kader van een casusoverleg voldoende duidelijk is voor de betrokkenen. De communicatie daarover wordt gegeven in een beknopte, transparante, voor de betrokkenen begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm, en in duidelijke en eenvoudige taal.”.

Art. 13. Dit decreet treedt in werking op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt, nadat ze heeft vastgesteld dat de randvoorwaarden vervuld zijn en uiterlijk op 1 januari 2025.

Katrien SCHRYVERS
Katja VERHEYEN
Freya SAEYS
Koen DANIËLS
Maaïke DE RUDDER
Elke SLEURS